

Factors affecting farmers' intention to form agricultural cooperatives in Khorramabad Township

Asghar Ansari Rad ¹, Rezvan Ghanbari Movahed ^{2*}, Saeed Ghanbari Movahed ³

1. MSc, Department of Rural Development, Faculty of Agriculture, Lorestan University, Lorestan, Iran.

2 & 3. Associate Prof., Department of Rural Development, Faculty of Agriculture, Lorestan University, Lorestan, Iran.

CITATION: Ansari Rad, A. Ghanbari Movahed, R & Ghanbari Movahed, S. (2024). Factors affecting farmers' intention to form agricultural cooperatives in Khorramabad Township. Journal of Cooperation and Agriculture, 13(51), 55-75. (In Persian).

DOI: 10.22034/ajcoop.2024.413851.1860

ARTICLE INFO

Keywords:

- ≠ Agricultural development
- ≠ Farmers' attitude
- ≠ Planned behavior
- ≠ Farmers' participation

Received:

8 January 2023

Revised:

21 June 2023

Accepted:

21 June 2023

Availableonline:

20 December 2024

ABSTRACT

Context and purpose.

This study examines the factors influencing farmers' willingness to establish agricultural cooperatives in Khorramabad Township.

Methodology/approach. The research adopts an applied approach with a causal-relational design. The statistical population comprises all farmers in Khorramabad Township, totaling 25,858 individuals. The sample size of 375 was determined using Morgan and Karjesi's table, employing a three-stage cluster sampling method. Data collection utilized a researcher-developed questionnaire based on Ajzen's theory of planned behavior. Structural equation modeling via Smart-PLS software was employed to analyze the theoretical framework.

Findings and conclusions. Data analysis indicates a satisfactory fit of the research model. Results reveal that attitude exerts the greatest influence on farmers' intention to join agricultural cooperatives. Moreover, the structural equation analysis demonstrates that behavioral beliefs significantly impact farmers' attitudes toward cooperative formation. Specifically, farmers' perceptions of the potential outcomes of cooperative formation shape their attitudes. Farmers express intention to form agricultural cooperatives due to anticipated benefits such as increased production, reduced unemployment, lower marketing costs, risk mitigation, decreased migration, and protection against price fluctuations.

Originality. Previous studies have addressed factors influencing farmers' participation in cooperatives using diverse methodologies but often overlooked psychological dimensions, resulting in fragmented findings. This study contributes by investigating farmers' willingness to form agricultural cooperatives in Khorramabad city through Ajzen's theory of planned behavior, thus providing a more comprehensive understanding of the phenomenon.

EXTENDED ABSTRACT

Context and purpose. Establishing and sustaining agricultural cooperatives are pivotal for rural communities and agricultural sector development. However, realizing their potential necessitates active farmer involvement. Understanding the factors influencing farmer participation in cooperative formation is crucial for informed planning and execution to bolster cooperative expansion and foster agricultural and rural development. This study aims to explore these factors within Khorramabad Township.

Methodology/approach. This research adopts an applied causal-relational approach. The statistical population comprises all farmers in Khorramabad city, totaling 25,858 individuals. Using Morgan and Karjesi's table, a sample size of 375 was determined. The three-stage cluster sampling method was employed for sample selection. The research instrument, a researcher-developed questionnaire, comprised two parts: the first focused on respondents' personal characteristics, while the second measured farmers' intention to participate in cooperatives based on Ajzen's theoretical model. Validity was assessed through expert review, while reliability was determined using Cronbach's alpha coefficient. Descriptive and inferential statistical analyses were conducted using SPSS₂₅ and Smart PLS₂ software. Structural equation modeling, employing the partial least squares method, was utilized to test hypotheses and assess model fit. Construct validity was assessed through the Average Variance Extracted Index, while model reliability was evaluated using the combined reliability index.

Findings and conclusions. Data analysis indicates a satisfactory fit of the research model. Attitude emerges as the strongest predictor of farmers' intention to join agricultural cooperatives. Furthermore, behavioral beliefs significantly influence farmers' attitudes towards cooperative formation, indicating that perceptions of potential outcomes shape attitudes. Farmers express intention to form agricultural cooperatives due to anticipated benefits such as increased production, reduced unemployment, lower marketing costs, risk mitigation, decreased migration, and protection against price fluctuations.

Originality. Previous studies have often overlooked psychological dimensions and lacked coherence. This study fills this gap by investigating factors influencing farmer willingness to form agricultural cooperatives in Khorramabad city using Ajzen's theory of planned behavior, offering a more integrated and nuanced understanding of the phenomenon.

*Corresponding author

E-mail addresses: Asghar.ansarirad@gmail.com (A, Ansarirad), Ghanbari.re@lu.ac.ir (R, Ghanbari) Gholamrezai.s@lu.ac.ir (S, Gholamrezai).

عوامل مؤثر بر تمایل کشاورزان شهرستان خرم آباد به تشکیل تعاونی های کشاورزی

اصغر انصاری راد^۱، رضوان قنبری موحد^{۲*}، سعید غلامرضایی^۳

۱. کارشناسی ارشد، گروه توسعه روستایی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه لرستان، لرستان، ایران.
۲ و ۳. دانشیار، گروه توسعه روستایی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه لرستان، لرستان، ایران.

استناد: اصغر، انصاری راد، رضوان، قنبری موحد، غلامرضایی، سعید. (۱۴۰۳). عوامل مؤثر بر تمایل کشاورزان شهرستان خرم آباد به تشکیل تعاونی های کشاورزی. فصلنامه تعاون و کشاورزی، ۵۵-۷۵، (۵۱)۱۳.

DOI: 10.22034/ajcoop.2024.413851.1860

اطلاعات مقاله

واژگان کلیدی:

≠ توسعه کشاورزی
≠ نگرش کشاورزان
≠ رفتار برنامه ریزی شده
≠ مشارکت کشاورزان

چکیده

زمینه و هدف: پژوهش حاضر با هدف بررسی عوامل مؤثر بر تمایل کشاورزان در تشکیل تعاونی های کشاورزی در شهرستان خرم آباد انجام شد.

روش شناسی/رهافت: پژوهش حاضر از لحاظ هدف کاربردی، و از نوع تحقیقات علی-رابطه ای می باشد. جامعه آماری این تحقیق شامل کلیه کشاورزان شهرستان خرم آباد به تعداد ۲۵۸۵۸ نفر می باشد که حجم نمونه با استفاده از جدول کرجسی و مورگان ۳۷۵ نفر تعیین شد و برای انتخاب نمونه های تحقیق از روش نمونه گیری خوشه ای سه مرحله ای استفاده شد. اطلاعات از طریق پرسشنامه ای محقق ساخت و بر اساس نظریه رفتار برنامه ریزی شده جمع آوری شد و برای بررسی چارچوب نظری تحقیق از روش مدل سازی معادلات ساختاری با استفاده از نرم افزار Smart-PLS استفاده شد.

یافته ها و نتیجه گیری: نتایج تحلیل داده ها نشان داد که مدل پژوهش از برازش کافی برخوردار بود و بر اساس یافته ها نگرش بیشترین تأثیر را بر تمایل کشاورزان بر عضویت در تعاونی کشاورزی داشت. همچنین، نتایج معادلات ساختاری نشان داد، باورهای رفتاری بر نگرش کشاورزان در تشکیل تعاونی کشاورزی اثر دارد؛ به عبارت دیگر عقاید کشاورزان در مورد عواقب احتمالی رفتار (تشکیل تعاونی کشاورزی)، باعث ایجاد نگرش مطلوب یا نامطلوب نسبت به رفتار می شود. در واقع، تمایل کشاورزان به این دلیل است که آن ها باور دارند، تشکیل و راه اندازی تعاونی کشاورزی باعث افزایش تولید محصولات کشاورزی، کاهش بیکاری، کاهش هزینه های بازاریابی، کاهش ریسک، کاهش مهاجرت و ایمن سازی در برابر نوسانات قیمت خواهد شد.

اصالت و نوآوری: در مطالعات قبلی با استفاده از شیوه های مختلف به بررسی عوامل مؤثر بر مشارکت کشاورزان در تعاونی ها پرداخته شده است، اما کمتر به ابعاد روانشناسی توجه داشته اند و عمدتاً به صورت پراکنده کار کرده اند. بر این اساس، در این مطالعه تلاش شده است تا عوامل مؤثر بر تمایل کشاورزان شهرستان خرم آباد به تشکیل تعاونی های کشاورزی با استفاده از تئوری رفتار برنامه ریزی شده آیزن مورد بررسی قرار گیرد.

*نویسنده مسئول

پست الکترونیک: Asghar.ansarirad@gmail.com (الف، انصاری راد)، Ghanbari.re@lu.ac.ir (ر، قنبری واحد)، Gholamrezai.s@lu.ac.ir (س، غلامرضایی).

(Rahimian, & Akbari, 2017) کوتاه نمودن دست واسطه‌ها و حذف مالک (Karimyan & Kalous, 2018) است. از دیگر اهداف تعاونی‌ها می‌توان به دستیابی به توسعه اقتصادی و اجتماعی و تحقق عدالت اجتماعی کاهش فقر و بیکاری و امنیت غذایی اشاره نمود (Eid & Pleite, 2014).

تعاونی‌های تولید کشاورزی را می‌توان متشکل از کشاورزانی دانست که در یک زمینه مشترک به فعالیت می‌پردازند. یکی از مهم‌ترین اهداف این تعاونی‌ها، فراهم کردن بیشترین سود اقتصادی برای کاربران خود در فرایند تولید محصولات کشاورزی و فروش آن‌ها است (Mozaffari, 2016) درواقع تعاونی کشاورزی، شامل کلیه فعالیت‌هایی است که به منظور کمک به کشاورزان به عنوان تولیدکننده بخش عظیمی از مواد غذایی و مواد اولیه صنعتی انجام می‌شود. شرکت‌های تعاونی تولید کشاورزی علاوه بر شکوفایی اقتصادی، سبب رونق کسب‌وکار و ایجاد بسترهای مناسب جهت افزایش صادرات کالا و محصولات تولیدی نیز می‌شوند و از این طریق درآمدهای ارزی را افزایش می‌دهند (Savari et al., 2015).

درحالی‌که دولت‌ها در کشورهای توسعه‌یافته و صنعتی با توجه به چارچوب‌های مشخصی برای توسعه تعاونی‌ها به لحاظ اقتصادی، اجتماعی و سیاسی گام‌های مؤثری برداشته است اما در کشورهای درحال توسعه به دلیل مشکلات متعدد مانند نبود شفافیت سیاست‌گذاری‌ها، عدم تطبیق انتظارات، فقدان شرایط استاندارد محیطی و افزایش عددی تعاونی‌ها موانعی بر سر موفقیت تشکیل تعاونی وجود دارد که نیاز به فراهم‌سازی زمینه‌های اصولی در رابطه با تشکیل تعاونی‌ها را افزایش داده است (Ataei & Izadi, 2015).

کشاورزی به عنوان منبع اصلی تأمین معیشت و ایجاد فرصت‌های شغلی و اقتصادی نقش کلیدی در توسعه روستایی دارد و روستاها به عنوان مهم‌ترین عامل ثبات و امنیت سیاسی و اجتماعی محسوب می‌شوند (Ahmadian et al., 2016; Tavakkoli & Damanbagh, 2016). کشاورزی علاوه بر اقتصاد، سهم مهمی در غلبه بر فقر به ویژه در کشورهای درحال توسعه و کمتر توسعه‌یافته دارد (Ahmadian, Mehrara, & Mehregan, 2006). امروزه یکی از مشکلات اغلب کشورهای درحال توسعه، پایین بودن اشتغال، میزان تولید و بهره‌وری در بخش کشاورزی، فقر و عقب ماندگی بخش‌های روستایی می‌باشد (Naderi Mahdei & Jalilian, 2016) و از سوی دیگر افزایش جمعیت و اهمیت امنیت غذایی، وابستگی جمعیت به محصولات کشاورزی و فعالیت‌های وابسته به آن، ضرورت تشکیل و توجه به نهادهای مرتبط با نظام بهره‌برداری محصولات کشاورزی را دوچندان کرده است (Baseri et al., 2010). در این راستا برای سپری کردن مسیر رشد و توسعه اقتصادی و افزایش محصولات کشاورزی و تحقق توسعه روستایی، باید به کشاورزی مدرن با بهره‌وری اقتصادی فکر کرد و یکی از این مسیرها می‌تواند توسعه تعاونی‌ها باشد (Andri, 2006). وجود تعاونی‌ها دارای منافع بسیار هستند که به صورت مستقیم و غیرمستقیم در توسعه روستایی و حتی توسعه بخش کشاورزی اثرگذارند. تعاونی‌ها با ایجاد فعالیت‌های تولیدی کوچک و متوسط زودبازده، در تولید و اشتغال بیش‌تر می‌توانند نقش اساسی را ایفا کنند (Zeraatkish & Mohammadi, 2016). هدف از تشکیل تعاونی‌های کشاورزی پاسخ به شرایط نامساعد بازار (Hazrati & Babaei, 2012; Khosravi, Gholamrezai,

رفتاری مانند نگرش‌ها و باورهای کشاورزان پرداخته‌اند (Ansari et al 2015b; Ehsani et al., 2012; Hosseinpour et al., 2016; Jalalzaeh et al., 2018) مطالعات نیز به‌صورت پراکنده به بررسی عوامل روان‌شناختی مؤثر بر مشارکت در تعاونی‌های کشاورزی پرداخته‌اند که نیازمند یک بررسی جامع‌تر و سامانمند تر هستند (Haghi et al., 2020; Hosseinpour et al., 2016; Zamani & Abad 2010). بنابراین، یک شکاف پژوهشی مهم در این حوزه وجود دارد که نیازمند بررسی عمیق‌تر و جامع‌تری از عوامل مؤثر بر تمایل کشاورزان به تشکیل تعاونی‌های کشاورزی است. از این‌رو، پژوهش حاضر با استفاده از نظریه رفتار برنامه‌ریزی شده آیزن، تلاش دارد تا به این شکاف پاسخ دهد و با شناسایی و تحلیل دقیق این عوامل، به ارائه راهکارهای عملی برای جلب مشارکت کشاورزان و تقویت تعاونی‌های کشاورزی کمک کند. با توجه به موارد بیان شده، هدف نهایی این تحقیق بررسی عوامل مؤثر بر تمایل کشاورزان شهرستان خرم‌آباد به تشکیل تعاونی‌های کشاورزی می‌باشد.

مبانی نظری و پیشینه پژوهش

نظریه رفتار برنامه‌ریزی‌شده (TPB)^۱ توسط آیزن ارائه شد و به‌عنوان یک نظریه اجتماعی-روانشناختی بسیار محبوب برای بررسی مقاصد رفتاری در زمینه‌های مختلف تحقیقاتی پدیدار شد (Gao et al., 2017). این نظریه بسط تئوری عمل است که با افزودن کنترل رفتاری ادراک‌شده، برای پیش‌بینی انواع نیت رفتاری انسان اعمال شده است (Conner & Armitage, 1998). مدل رفتار برنامه‌ریزی‌شده پیچیدگی‌های بین رفتار انسان و عوامل تعیین‌کننده آن را بیان می‌کند و مهم‌تر

تعاونی‌های کشاورزی در ایران نیز با مشکلات عدیده مانند آگاهی محدود اعضا از اصول و فلسفه شکل‌گیری تعاونی‌های تولید، گرایش تعاونی‌ها به ارائه خدمات، ضعف آموزش اعضا تعاونی، محدودیت سرمایه تعاونی‌ها، گرایش تعاونی‌ها به دولت، بحران عدم اعتماد به ارکان تعاونی‌ها، ضعف اطلاع‌رسانی در تعاونی، نامشخص بودن اولویت وظایف و اهداف تعاونی برای مردم و کاهش حس مشارکت‌پذیری اعضا مواجه بوده‌اند (Arayesh et al., 2019). در سال‌های اخیر، علیرغم تلاش‌های صورت گرفته برای ترویج و تقویت تعاونی‌های کشاورزی، هنوز بسیاری از کشاورزان نسبت به مشارکت در این تعاونی‌ها تمایلی نشان نمی‌دهند. این مسئله می‌تواند به دلایل مختلفی از جمله عدم آگاهی کافی، عدم اعتماد به مدیریت تعاونی‌ها، و نگرانی‌های اقتصادی و اجتماعی باشد (Ansari et al., 2023; Feizabadi et al., 2015a). تحقیقات نشان داده‌اند که نگرش‌ها، هنجارها و باورها رفتاری کشاورزان نقش مهمی در تصمیم‌گیری آن‌ها در انجام یک رفتار دارد (Bhujel & Joshi, 2023; Li et al., 2024a; Savari & Khaleghi, 2023; Wang & Zhang, 2024). بنابراین، نظریه‌های روان‌شناختی نظیر نظریه رفتار برنامه‌ریزی شده آیزن می‌توانند بینش‌های عمیق‌تری را درباره نگرش‌ها، باورها و نیت‌های رفتاری کشاورزان فراهم کنند. نظریه رفتار برنامه‌ریزی‌شده آیزن یکی از مدل‌های روان‌شناختی است که می‌تواند در تبیین و پیش‌بینی رفتارهای فردی، از جمله تمایل کشاورزان به مشارکت در تعاونی‌ها مفید باشد. با این حال، بسیاری از مطالعات پیشین عمدتاً بر عوامل اقتصادی، فیزیکی و اجتماعی مؤثر بر مشارکت کشاورزان در تعاونی‌ها تمرکز داشته‌اند و کمتر به جنبه‌های روان‌شناختی و

۱. Theory of planned behavior

کشاورزان نسبت به دستگاه های دیجیتال بر قصد آنها برای اتخاذ سیستم دیجیتال در مزارع خود مؤثر است. در نتیجه، ما فرض می کنیم که نگرش کشاورزان نسبت به تعاونی های کشاورزی دارای اثر آماری مثبتی در تمایل آنها به تشکیل تعاونی های کشاورز است. فرض ۱: نگرش اثر مستقیم و معناداری بر قصد کشاورزان نسبت به تشکیل تعاونی کشاورزی دارد.

کنترل رفتاری درک شده

کنترل رفتار ادراک شده تجربه و موانع رایج را منعکس می کند و نشان دهنده درک فرد از دشواری عمل است (Ajzen, 2002a; Jiang et al., 2022). برای کشاورزان، کنترل رفتاری درک شده پیچیدگی شناخت کشاورزان و تشکیل تعاونی کشاورزی را منعکس می کند. اگر کشاورز فکر کند که می تواند کار را به نحو احسن انجام دهد، تمایل به عمل خواهد داشت (Bakker et al., 2021). در نتیجه، فرض کردیم که کنترل رفتاری درک شده بر تمایل کشاورزان به تشکیل تعاونی کشاورزی اثر دارد.

فرض ۲: کنترل رفتاری درک شده اثر مستقیم و معناداری بر قصد فرد نسبت به تشکیل تعاونی کشاورزی دارد.

هنجار ذهنی

هنجار ذهنی به فشار اجتماعی ادراک شده برای انجام یا عدم انجام رفتار اشاره دارد (Ajzen, 1991). وقتی مردم تصمیم می گیرند، اغلب تحت تأثیر هنجارهای اجتماعی قرار می گیرند و تحت تأثیر افرادی قرار می گیرند که با آنها روابط صمیمی دارند (Mohammadi et al., 2022). برای کشاورزان، تمایل به تشکیل تعاونی کشاورزی می تواند تحت تأثیر دولت، همسایگان، اقوام و دوستان قرار گیرد. در نتیجه، فرض

از همه، دلالت بر این دارد که رفتار انسان نتیجه نیت و تمایلات او است (Clough et al., 2011). این مدل برای مطالعه قصد رفتاری انسان ارزشمند باقی مانده است، زیرا عوامل انگیزشی شناسایی شده در این مدل تأثیر قوی بر قصد رفتاری دارند (Greaves, et al 2013; Li et al 2017; Senger et al., 2017; Pourmand et al., 2020; al., 2024b). بر اساس تئوری رفتار برنامه ریزی شده، نیت رفتاری تحت تأثیر نگرش نسبت به رفتار، هنجار ذهنی و کنترل رفتاری ادراک شده قرار می گیرد (Clough et al., 2011). همچنین بر طبق این نظریه، اقدامات انسانی بر اساس سه نوع ملاحظات هدایت می شود: باورها در مورد نتایج احتمالی رفتار و ارزیابی این نتایج (باورهای رفتاری)، باورها در مورد انتظارات هنجاری دیگران و انگیزه در جهت تطابق با این انتظارات (باورهای هنجاری) و باورها در مورد وجود عواملی که می تواند انجام رفتار و قدرت درک شده این عوامل را تسهیل یا مانع شود (باورهای کنترل). در مجموع، به ترتیب، باورهای رفتاری یک نگرش مطلوب یا نامطلوب را نسبت به رفتار ایجاد می کنند؛ باورهای هنجاری منجر به فشار اجتماعی درک شده یا هنجار ذهنی می شود؛ و باورهای کنترل باعث کنترل رفتاری درک شده می شود (Ajen, 2006).

نگرش

نگرش منعکس کننده ارزیابی افراد از رفتاری خاص است. نگرش افراد می تواند مثبت یا منفی باشد و نگرش منفی می تواند به رفتار آسیب برساند (Caballero et al., 2023; Xu et al., 2023). سنگر و همکاران (Senger et al., 2017) دریافتند که اثر نگرش بر قصد کشاورزان برای تنوع بخشیدن به تولیدات کشاورزی از نظر آماری مثبت و معنی دار است. علاوه، نتایج تحقیق سان و همکاران (Sun et al., 2022a) نشان داد که نگرش مثبت

فرض ۴: باورهای رفتاری اثر مستقیم و معناداری بر نگرش کشاورزان نسبت به تشکیل تعاونی کشاورزی دارد.

باورهای هنجاری

باورهای هنجاری منعکس کننده فشار درک شده برای درگیر شدن در یک رفتار خاص است که توسط افراد یا گروه‌های مرجع مهمی مانند همسر، خانواده، دوستان فرد و - بسته به جمعیت و رفتار مورد مطالعه - معلم، پزشک، سرپرست و همکاران، اعمال می‌شود (Fang et al., 2017). یک باور هنجاری احتمال ذهنی است که یک مرجع معین انجام رفتار را تشویق می‌کند یا احتمالاً خودش آن رفتار را انجام می‌دهد. فرض بر این است که باورهای هنجاری - در ترکیب با اهمیت مراجع برای فرد - هنجار ذهنی غالب را تعیین می‌کنند (Nickell & Hinsz, 2023). ساتوشی و همکاران (Satoshi et al., 2014) در بررسی عوامل مؤثر بر اجرای کشاورزی دوستدار حیات وحش توسط کشاورزان در جزیره سادو، ژاپن دریافتند قوی‌ترین قدرت باورهای هنجاری کشاورزان مربوط به گروه مصرف‌کنندگان بود (که برای آرامش خاطر خود در مورد ایمنی محصولات کشاورزی بسیار نگران هستند) انگیزه آن‌ها را برای اجرای کشاورزی دوستدار حیات وحش افزایش می‌داد. نتایج مطالعه بورگز و همکاران (Borges & Oude Lansink, 2016) در بررسی قصد کشاورزان برای استفاده از علفزارهای طبیعی نشان داد که هفت باور هنجاری (خانواده، دوستان، کشاورزان همسایه، تاجران، کارکنان توزیع نهاده‌ها، نمایندگان ترویج و دولت) محرک هنجارهای ذهنی کشاورزان برای استفاده از علفزارهای طبیعی بودند. در نتیجه، فرض کردیم که باورهای هنجاری بر هنجار ذهنی کشاورزان نسبت به تشکیل تعاونی کشاورزی به‌طور مثبت و معنی‌داری تأثیر می‌گذارند.

کردیم که هنجار ذهنی بر تمایل کشاورزان به تشکیل تعاونی کشاورزی از نظر آماری اثر مثبت و معنی‌دار دارد. فرض ۳: هنجارهای ذهنی اثر مستقیم و معناداری بر قصد کشاورزان نسبت به تشکیل تعاونی کشاورزی دارد.

باورهای رفتاری

باورهای رفتاری بیانگر باورهای درک شده فرد در مورد پیامد احتمالی یک رفتار است؛ یعنی این باور نشان‌دهنده این است که چگونه یک فرد درک می‌کند که عمل او در مورد چیزی نتیجه خاصی را به همراه خواهد داشت (Kim & Ham, 2017). نتایج مطالعه قنبری و همکاران (Ghanbari Movahed et al., 2020) نشان داد باورهای رفتاری بر نگرش کشاورزان در متنوع سازی محصولات کشاورزی اثر داد درواقع، کشاورزان به این علت متنوع سازی در محصولات کشاورزی را انجام می‌دهند چون باور دارند کشت چندین محصول متنوع در مزرعه باعث افزایش درآمد، کاهش ریسک، افزایش محصول و افزایش حاصلخیزی خاک خواهد شد. واز و همکاران (Vaz, Gimenes, & Borges, 2020) به شناسایی مهم‌ترین باورهای زیربنای تمایل کشاورزان برای اتخاذ سیلوهای داخل مزرعه پرداختند. آن‌ها دریافتند که «فروش غلات باقیمت بالاتر»، «استقلال داشتن در رابطه با شرکت‌های ذخیره سازی غلات» و «کنترل بر طبقه‌بندی غلات» مهم‌ترین باورهایی هستند که تمایل کشاورزان را به اتخاذ سیلوها افزایش می‌دهند. در نتیجه، ما فرض می‌کنیم که باورهای رفتاری کشاورزان نسبت به پیامدهای تشکیل تعاونی کشاورزی اثر آماری مثبت و معناداری بر نگرش آن‌ها به تشکیل تعاونی کشاورز دارد.

فراهم بودن بستر بازاریابی و فروش، بر ادراک کشاورزان از مفید و مؤثر بودن متنوع سازی محصولات کشاورزی اثر دارد. همچنین، نتایج تحقیق واز و همکاران (Vaz et al., 2020) نشان داد که بررسی باورهای کنترلی درک شده کشاورزان توسط واز و همکاران در رابطه با قصد کشاورزان در استفاده از سیلوه های دخیل مزرعه نشان داد که دسترسی آسان به سیلوه ها، اولویت بندی سرمایه گذاری های دیگر و نیاز به کارگران ماهر مهم ترین باورهایی هستند که کنترل رفتاری درک شده کشاورزان را هدایت می کنند.

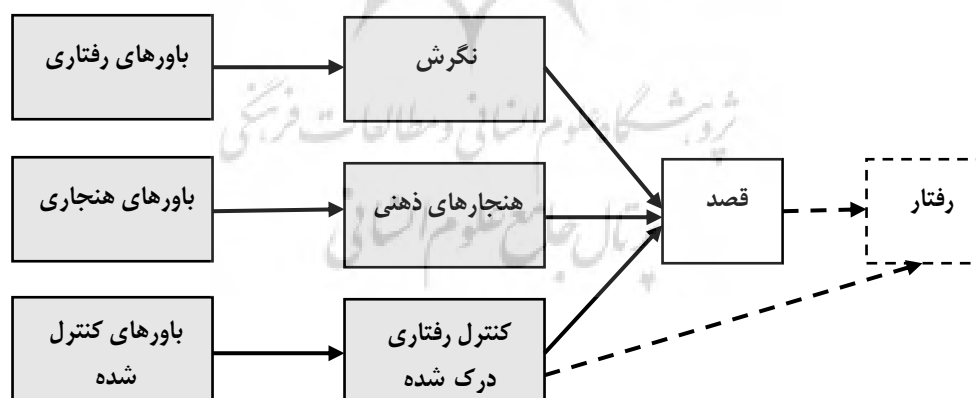
فرض ۶: باورهای کنترل شده اثر مستقیم و معناداری بر کنترل رفتاری کشاورزان نسبت به تشکیل تعاونی کشاورزی دارد.

بنابراین، تحقیق مذکور قصد دارد بر اساس چارچوب نظری (شکل ۱) فرضیات فوق را مورد آزمون قرار دهد:

فرض ۵: باورهای هنجاری اثر مستقیم و معناداری بر هنجارهای ذهنی کشاورزان نسبت به تشکیل تعاونی کشاورزی دارد.

باورهای کنترل شده

باورهای کنترلی مربوط به حضور درک شده عواملی است که ممکن است عملکرد یک رفتار را تسهیل یا مانع شود. فرض بر این است که این باورهای کنترلی - در ترکیب با قدرت درک شده هر عامل کنترلی - کنترل رفتاری ادراک شده غالب را تعیین می کنند (Lino et al., 2014). به طور خاص، قدرت درک شده هر یک از عوامل کنترل برای ممانعت یا تسهیل عملکرد رفتار، به کنترل رفتاری درک شده کمک می کند. نتایج مطالعه قنبری و همکاران (Ghanbari Movahed, Azizi, & Gholamrezaei, 2020) نشان داد که باورهای کنترل شده همچون مشوق های مالی، داشتن دانش کافی، ارائه توصیه های لازم از سوی مروجان کشاورزی، کاهش هزینه های حمل و نقل و

شکل ۱. چارچوب نظری پژوهش بر اساس مدل رفتار برنامه ریزی شده (Ajzen, 2002)

جامعه آماری این تحقیق شامل کلیه کشاورزان شهرستان خرم آباد به تعداد ۲۵۸۵۸ نفر می باشد که حجم نمونه با استفاده از جدول کرجسی و مورگان ۳۷۵ نفر تعیین شد و برای انتخاب نمونه های تحقیق از روش نمونه گیری خوشه ای سه مرحله ای استفاده شد. شهرستان خرم آباد از دو بخش و ۱۲ دهستان تشکیل شده است که در ابتدا به طور تصادفی دو دهستان کرگاه غربی و کرگاه شرقی انتخاب شدند و در مرحله دوم از میان ۷۲ روستای این دو دهستان ۱۹ درصد از آن ها به صورت تصادفی انتخاب شدند. سپس از بین ۱۸ روستای منتخب، اعضای نمونه با روش نمونه گیری به صورت تصادفی انتساب متناسب مشخص شدند. ابزار اصلی تحقیق پرسشنامه محقق ساخت بود شامل دو بخش بود؛ بخش اول به ویژگی های فردی پاسخگویان اختصاص داشت (۱۹ گویه) و بخش دوم شامل سؤالات مرتبط با سنجش قصد کشاورزان برای مشارکت در تعاونی ها بود که بر اساس مدل نظری ایزن طراحی شده بود (جدول ۱). گویه های پرسشنامه با استفاده از طیف

لیکرت پنج گانه (از کاملاً مخالفم تا کاملاً موافقم) سنجیده شدند. در این تحقیق به منظور سنجش روایی محتوایی، پرسشنامه در اختیار هفت نفر از متخصصان رشته کشاورزی و توسعه روستایی قرار گرفت و برای تعیین پایایی پرسشنامه از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد که نتایج آن در **جدول (۱)** آمده است. مقادیر آلفای کرونباخ هر سازه بیشتر از ۰/۷۰ است که نشان از پایایی ابزار اندازه گیری (پرسشنامه) است.

محاسبات آماری (توصیفی و استنباطی) با استفاده از نرم افزار SPSS²⁵ و Smart PLS² انجام شد. به منظور تحلیل توصیفی از میانگین و انحراف معیار استفاده شد و در بخش تحلیل استنباطی نیز از آزمون همبستگی و روش مدل سازی معادلات ساختاری به منظور تعیین میزان تطبیق و پردازش داده های پژوهش حاضر با چارچوب نظری استفاده شد. در این پژوهش از روش حداقل مربعات جزئی به منظور بررسی مدل های اندازه گیری و ساختاری و آزمون فرضیات استفاده شده است.

جدول ۱. مقادیر آلفای کرونباخ به تفکیک گویه ها مربوط به پرسشنامه

سازه	گویه ها	منابع	آلفای کرونباخ
نیت	من قصد دارم تا پنج سال آینده اقدام به تشکیل شرکت تعاونی کشاورزی نمایم. من برای ایجاد شرکت تعاونی کشاورزی با همکاری دیگر کشاورزان برای سال های آینده برنامه دارم. من قطعاً در برنامه های مرتبط با شکل شرکت تعاونی شرکت خواهم کرد.	(Borges et al., 2014; Mahdavi, 2021)	۰/۸۲
نگرش	از نظر من تشکیل تعاونی کشاورزی اشتباه است. از نظر من تشکیل تعاونی کشاورزی برای کشاورزان ضروری است. از نظر من تشکیل تعاونی کشاورزی مفید است. از نظر من تشکیل تعاونی کشاورزی غیرممکن است.	(Augusto et al., 2014; Mohammadi et al., 2022)	۰/۷۸
هنجارهای ذهنی	تشویق اعضای خانواده بر تصمیم من برای اقدام به تشکیل شرکت تعاونی اثرگذار است. صحبت هایی که بین دوستان و نزدیکان در خصوص فواید تشکیل تعاونی کشاورزی می شود بیش تر مرا تشویق به تشکیل این تعاونی می کند. توصیه مروجان کشاورزی روی نظر من برای تشکیل تعاونی کشاورزی تأثیر دارد.	(Mahdavi, 2021; Sun et al., 2022b; Y. Xu et al., 2022)	۰/۸۳

		اگر بسیاری از مردم روستا برای تشکیل تعاونی کشاورزی اقدام کنند، من هم این کار را می کنم.
	کنترل	من برای تشکیل تعاونی کشاورزی به دانش کافی نیاز دارم.
۰/۷۵	(Ajzen, 2015; Borges et al., 2014; Mahdavi, 2021)	من نسبت به فواید تشکیل تعاونی کشاورزی اطمینان دارم.
		در خانواده معمولاً تصمیم با من است که عضو شرکت های تعاونی کشاورزی شویم.
		در خانواده معمولاً تصمیم با من است که عضو شرکت های تعاونی کشاورزی شویم.
	باورهای	مروجان کشاورزی فکر می کنند که من باید در آینده برای تشکیل تعاونی کشاورزی اقدام کنم.
۰/۸۳	(Ghanbari Movahed et al., 2020; Nickell & Hinsz, 2023)	همسایگانم معتقدند که من باید در آینده برای تشکیل تعاونی کشاورزی اقدام کنم.
	هنجاری	دولت هم موافق و پیگیر راه اندازی شرکت های تعاونی کشاورزی از سوی کشاورزان است.
		خانواده ام معتقدند که من باید در آینده برای تشکیل تعاونی کشاورزی اقدام کنم.
	باورهای	تشکیل تعاونی کشاورزی، باعث استفاده حداکثر از منابع می شود.
	رفتاری	تشکیل تعاونی کشاورزی باعث کاهش مصرف آب می شود.
۰/۹۵	(Ataei-Asad & Movahedi, 2022; Nickell & Hinsz, 2023)	تشکیل تعاونی کشاورزی باعث ایمن سازی در برابر نوسانات قیمت و بازار می شود.
		تشکیل تعاونی کشاورزی می تواند باعث کاهش مهاجرت شود.
		تشکیل تعاونی کشاورزی می تواند باعث از دست دادن استقلال کشاورز شود.
		تشکیل تعاونی کشاورزی به حفظ محیط زیست کمک می کند.
		تشکیل تعاونی کشاورزی باعث کاهش ریسک می شود.
	باورهای	تشکیل تعاونی کشاورزی نیازمند برگزاری کلاس های آموزشی و ارائه مشاوره های فنی و
	کنترل شده	تخصصی برای کشاورزان است.
۰/۸۹	(Ajzen, 2015; Ataei et al., 2022; Ghanbari Movahed et al., 2020)	برای تشکیل تعاونی کشاورزی به حمایت های دولت نیاز است.
		برای تشکیل یک شرکت تعاونی، همکاری کشاورزان ضروری است.
		تشکیل شرکت تعاونی کشاورزی نیازمند استفاده از روش های جدید و ابتکاری است.
		برای تشکیل یک شرکت تعاونی، وجود فرد ماهر و متعهد به عنوان مدیرعامل ضرورت دارد.
		تشکیل شرکت تعاونی کشاورزی نیازمند سرمایه گذاری دولت در تعاونی ها است.

یافته ها

سال، دارای سابقه (۲۰-۱۶) سال، با تحصیلات (دیپلم)،

دارای اراضی آبی (کمتر از ۱ هکتار) و اراضی دیم (بیشتر از ۵ هکتار) بودند.

یافته های توصیفی: بر اساس یافته های توصیفی،

تمام پاسخگویان مردان کشاورز در گروه سنی (۴۴-۵۶)

جدول ۲. ویژگی های دموگرافیک کشاورزان پاسخگو

متغیر	طبقه ها	تعداد	درصد
سن (سال)	۳۰ و کمتر از ۳۰ سال	۲۱	۵/۵
	۳۱ تا ۴۳ سال	۶۲	۱۶/۶
	۴۴ تا ۵۶ سال	۱۷۲	۴۵/۸
	۵۷ تا ۶۹ سال	۱۰۴	۲۷/۷
	۷۰ سال و بیشتر	۱۶	۴/۴
جنسیت	مرد	۳۷۵	۱۰۰

زن			
میزان تحصیلات	بی سواد	۳۱	۸/۳
	ابتدایی	۳۸	۱۰/۱
	راهنمایی	۴۵	۱۲
	دیپلم	۱۵۲	۴۰/۶
	فوق دیپلم	۷۳	۱۹/۶
	لیسانس و بالاتر	۳۶	۹/۴
سابقه (سال)	کمتر از ۵ سال	۳۸	۱۰/۲
	۵ تا ۱۰ سال	۷۷	۲۰/۵
	۱۱ تا ۱۵ سال	۷۰	۱۸/۶
	۱۶ تا ۲۰ سال	۹۸	۲۶/۲
	بیشتر از ۲۰ سال	۹۲	۲۴/۵
تعداد اعضای خانوار	۴ و کمتر از ۴ نفر	۸۸	۲۳/۴
	۵ تا ۶ نفر	۱۸۸	۵۰/۲
	۷ نفر و بیشتر	۹۹	۲۶/۴
میزان اراضی آبی	کمتر از ۱	۱۵۷	۴۱/۸
	۱ تا کمتر از ۳	۱۰۶	۲۸/۴
	۳ تا کمتر از ۵	۶۷	۱۷/۹
	۵ و بیشتر	۴۵	۱۱/۹
میزان اراضی دیم	کمتر از ۱	۷۷	۲۰/۶
	۱ تا کمتر از ۳	۱۰۵	۲۷/۹
	۳ تا کمتر از ۵	۷۲	۱۹/۱
	۵ و بیشتر	۱۲۱	۳۲/۴

یافته‌های استنباطی

مقایسه تمامی مقادیر به دست آمده شاخص‌های برآزش با مقادیر مطلوب نشان می‌دهد که این مقادیر همگی در حد استاندارد هستند؛ بنابراین بر اساس مقادیر شاخص‌های ارائه شده می‌توان گفت که مدل از برآزش مناسبی برخوردار است.

در این بخش به منظور اعتبارسنجی مدل تحقیق، در قالب تکنیک مدل سازی معادلات ساختاری با استفاده از نرم افزار (Smart PLS_{3.2})، داده‌ها مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. به منظور بررسی برآزش، روایی و پایایی سازه‌های مدل رفتار برنامه ریزی شده یعنی باورهای رفتاری، باورهای هنجاری، باورهای کنترل، نگرش، هنجار ذهنی، کنترل رفتاری درک شده و قصد رفتاری از شاخص‌های مختلفی استفاده شد (جدول ۳).

جدول ۳. شاخص های برازش مدل برای تشخیص مناسب بودن مدل اندازه گیری

Fit index	SRMR	D-G1	D-G2	NFI	RMS-Theta
Suggested Value	<0.1	>0.05	>0.05	>0.90	≤0.12
TPB	0.09	2.155	0.610	1.287	0.105

متناظر با هر سازه تعریف می شود (مجموع توان دوم بارها تقسیم بر تعداد معرفها)؛ بنابراین AVE، معادل اشتراک یک سازه است. مقدار میانگین واریانس استخراجی برابر ۰/۵۰ یا بالاتر نشان می دهد که به طور متوسط، سازه بیش از نیمی از واریانس معرف های متناظر را تشریح می کند.

در بررسی روایی و پایایی ابزار پژوهش نتایج نشان داد که پایایی ترکیبی (CR) تمام سازه های موجود در مدل رفتار برنامه ریزی شده، بیشتر از ۰/۷۰ و ضریب آلفای کرونباخ آنها نیز بالاتر از ۰/۷۰ بود؛ علاوه بر این، میانگین واریانس استخراج شده (AVE) برای تمام سازه های مدل رفتار برنامه ریزی شده بیشتر از ۰/۵۰ بود؛ بنابراین، تمام متغیرهای مدل پیشنهادی پژوهش از پایایی و روایی مناسبی برخوردار بودند.

با توجه به مقدار بار عاملی استاندارد شده (λ) ارائه شده در جدول (۴) می توان گفت که مقادیر بار عاملی ارائه شده برای نشانگرهای انتخابی (بالاتر از ۰/۶۱۵) و از لحاظ آماری در سطح خطای یک درصد (p<۰/۰۱) معنادار بودند. این نتیجه شواهد کافی برای تأیید تک بعدی بودن نشانگرهای انتخابی می باشد؛ بنابراین، می توان اظهار کرد که نشانگرهای انتخابی برای سنجش سازه های پژوهش به درستی انتخاب شده اند و دارای دقت مناسبی هستند.

روایی و پایایی مدل ساختاری

روایی همگرا

معیار رایج برای بررسی روایی همگرا در سطح سازه، میانگین واریانس استخراج شده (AVE) است. این معیار به عنوان مقدار میانگین کل توان دوم بارهای معرف

جدول ۴. نتایج تحلیل عاملی تأییدی برای مدل اندازه گیری

سازه ها	آیتم اندازه گیری	TPB	Λ	t	آماره های پایایی و روایی
باورهای رفتاری	BB1		۰/۷۹۵	۲۹/۵۳۸	AVE: ۰/۵۷۰
	BB2		۰/۸۳۹	۳۸/۵۲۶	CR: ۰/۹۰۲
	BB3		۰/۷۸۶	۲۸/۶۳۵	δ: ۰/۸۷۳
	BB4		۰/۶۸۹	۱۷/۱۳۵	
	BB5		۰/۷۷۰	۳۱/۷۴۱	
	BB6		۰/۷۴۲	۲۵/۳۹۰	
	BB7		۰/۶۴۵	۱۴/۹۷۱	
باورهای هنجاری	NB1		۰/۸۱۱	۳۵/۱۹۱	AVE: ۰/۸۳۵
	NB2		۰/۶۷۹	۱۵/۸۸۰	CR: ۰/۸۳۵
	NB3		۰/۷۲۷	۱۶/۵۵۴	δ: ۰/۷۴۱

	۲۱/۶۷۰	۰/۷۷۰	NB4	
AVE: ۰/۵۳۹	۲۷/۷۷۲	۰/۷۶۸	CB1	باورهای کنترل رفتاری
CR: ۰/۸۷۵	۱۶/۴۵۱	۰/۷۵۶	CB2	
δ: ۰/۸۳۹	۱۹/۸۲۹	۰/۷۶۸	CB3	
	۱۸/۰۹۲	۰/۷۱۵	CB4	
	۲۰/۲۸۹	۰/۶۹۲	CB5	
	۱۵/۸۷۷	۰/۷۰۱	CB6	
AVE: ۰/۸۴۷	۳۵/۹۶۵	۰/۸۳۴	ATB1	نگرش
CR: ۰/۸۸۰	۲۵/۵۴۹	۰/۷۷۱	ATB2	
δ: ۰/۷۳۱	۳۴/۴۴۵	۰/۸۱۲	ATB3	
AVE: ۰/۸۸۷	۱۴/۵۲۳	۰/۶۸۹	SN1	هنجار ذهنی
CR: ۰/۸۷۶	۳۴/۷۱۵	۰/۸۲۸	SN2	
δ: ۰/۸۴۰	۳۵/۰۲۶	۰/۸۳۷	SN3	
	۴۲/۸۸۹	۰/۸۶۱	SN4	
	۱۶/۵۶۵	۰/۶۸۶	SN5	
AVE: ۰/۸۰۶	۳۰/۶۵۵	۰/۸۰۳	PBC1	کنترل رفتاری درک شده
CR: ۰/۸۷۲	۱۴/۷۷۰	۰/۶۲۲	PBC2	
δ: ۰/۷۷۹	۱۰/۸۴۱	۰/۶۱۵	PBC3	
	۳۳/۰۲۸	۰/۸۰۳	PBC4	
AVE: ۰/۹۸۷	۲۹۵/۴۸۳	۰/۹۸۶	BI1	قصد رفتاری
CR: ۰/۹۲۰	۳۴۴/۱۷۷	۰/۹۸۷	BI2	
δ: ۰/۹۷۳	۳۷۱/۳۰۱	۰/۸۵۱	BI3	
	۳۲۸/۱۰۹	۰/۶۸۸	BI4	

روایی تشخیصی (روایی واگرا)

تشخیصی نشان می‌دهد نشانگرهای انتخابی برای اندازه‌گیری سازه‌های موجود از روایی تشخیصی لازم برخوردارند؛ زیرا مجذور میانگین استخراج‌شده برای هر سازه در قطر ماتریس از تمام همبستگی‌های سایر عوامل با آن عامل بیشتر است. نتایج نشان می‌دهد هر نشانگر بیشترین همبستگی را فقط با سازه خود نشان می‌دهد و با سایر سازه‌ها نیز کمترین همبستگی را دارد؛ زیرا میانگین نشانگر بیشترین بار عاملی را فقط با سازه خود نشان می‌دهد؛ از این رو روایی تشخیصی عوامل، مقدار پذیرفته‌ای دارد.

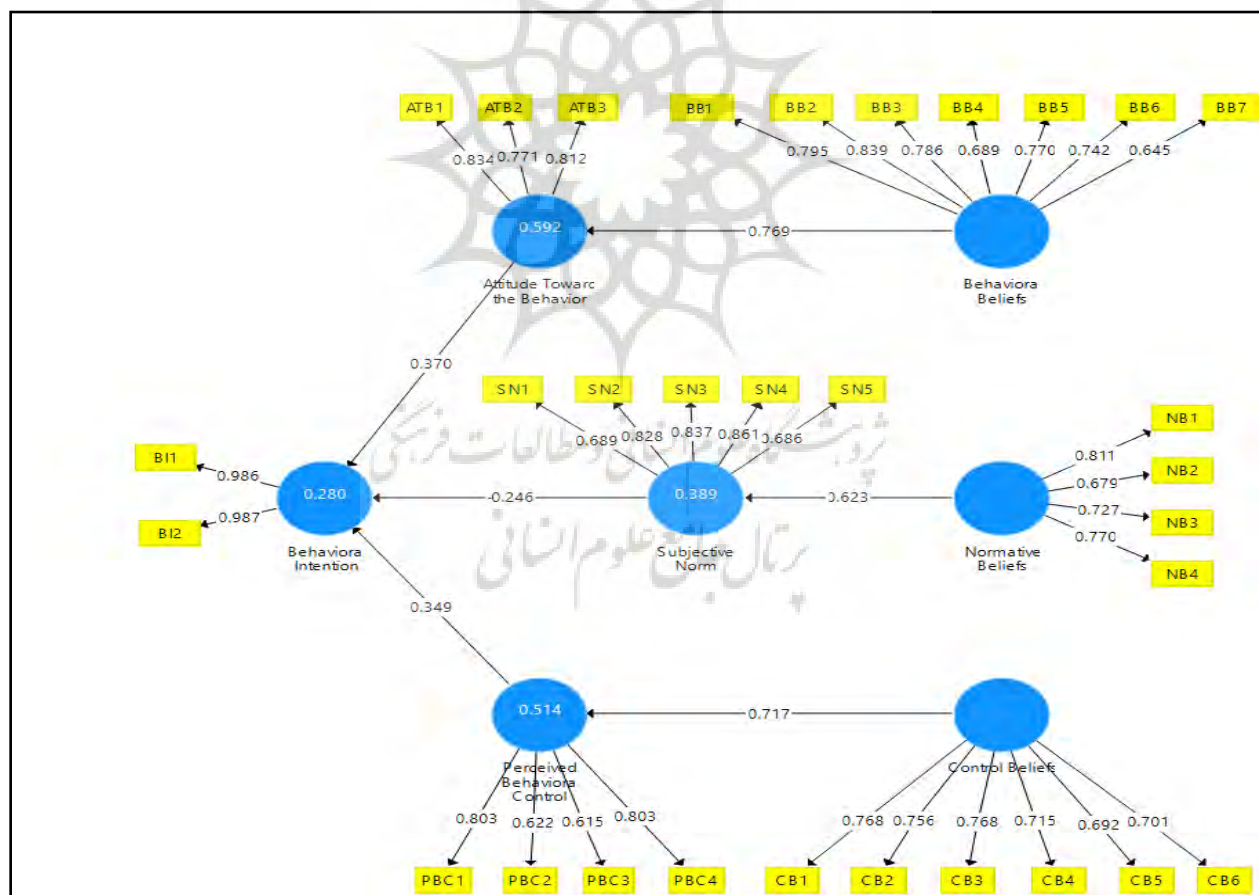
برای اعتبار تشخیصی که بیانگر وجود همبستگی‌های جزئی بین شاخص‌های یک سازه و شاخص‌های سازه‌های دیگر است از معیار فورنل و لارکر استفاده شد. این معیار اشاره به این مسئله دارد که؛ ریشه دوم مقادیر واریانس شرح داده‌شده (AVE) هر سازه، بزرگ‌تر از مقادیر همبستگی آن سازه با سازه‌های دیگر باشد. مقادیر موجود بر روی قطر اصلی ماتریس باید از کلیه مقادیر موجود در ستون مربوطه بزرگ‌تر باشد (Najafi & Rahimi, 2023) مطابق جدول (۵)، نتایج بررسی روایی

جدول ۵. مجذور میانگین واریانس استخراج شده و ضریب همبستگی سازه های مدل رفتار برنامه ریزی شده

مؤلفه	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷
(۱) نگرش	۰/۸۰۶						
(۲) باورهای رفتاری	۰/۷۶۹	۰/۷۵۵					
(۳) قصد رفتاری	۰/۴۷۸	۰/۴۰۳	۰/۹۸۷				
(۴) باورهای کنترل	۰/۶۷۱	۰/۷۳۲	۰/۲۴۱	۰/۷۳۴			
(۵) باورهای هنجاری	۰/۶۲۲	۰/۶۸۶	۰/۴۲۸	۰/۶۶۹	۰/۷۴۸		
(۶) کنترل رفتاری درک شده	۰/۷۸۰	۰/۷۱۵	۰/۴۶۷	۰/۷۱۷	۰/۶۸۱	۰/۷۱۷	
(۷) هنجار ذهنی	۰/۶۶۷	۰/۴۷۴	۰/۲۴۴	۰/۶۹۷	۰/۶۲۳	۰/۶۹۵	۰/۷۸۴

با نمایش بارهای عاملی استاندارد شده و معنی داری در شکل (۳) ارائه شده است.

پس از تأیید مدل های اندازه گیری پژوهش با استفاده از تحلیل عاملی تأییدی، به منظور آزمون فرضیه ها در قالب مدل رفتار برنامه ریزی شده، از روش تحلیل مسیر (ارزیابی مدل ساختاری) استفاده شد. مدل مسیر پژوهش

شکل ۳. مدل مسیر با بارگذاری فاکتورهای استاندارد شده

بررسی فرضیات تحقیق

۱/۹۶ - باشد رابطه معناداری وجود ندارد و اگر کوچک‌تر از ۱/۹۶- باشد، رابطه منفی و معناداری است. همچنین ضریب مسیر اگر بالای ۰/۶ باشد بدین معناست که ارتباط قوی میان دو متغیر وجود دارد، اگر بین ۰/۳ تا ۰/۶ باشد ارتباط متوسط و اگر زیر ۰/۳ باشد ارتباط ضعیف است (Gharaati Jahromi et al., 2021). تحلیل روابط که در واقع بیانگر فرضیه‌های تحقیق می‌باشد به‌صورت خلاصه در جدول (۶) نشان داده شده است.

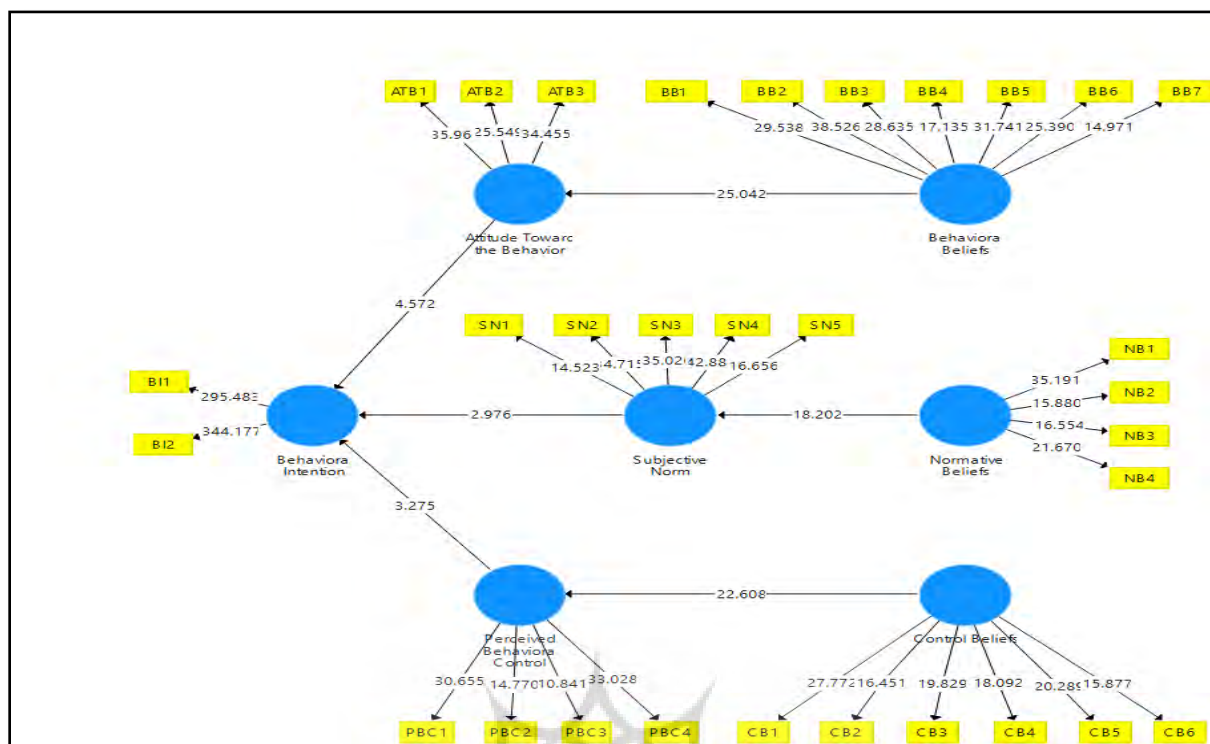
در این مرحله نتایج تأثیر نهایی متغیرها بر نیت (قصد) کشاورزان برای تشکیل شرکت تعاونی ارائه شده است؛ برای آزمون فرضیات پژوهش از روش Bootstrapping استفاده شد. ارزش t معنی‌دار بودن رابطه متغیرها را نشان می‌دهد. اگر مقدار T بیشتر از ۱/۹۶ باشد، رابطه مثبت و معناداری است، اگر بین ۱/۹۶+ تا

جدول ۶. نتایج مدل‌های ساختاری تحقیق (آزمون فرضیات) در مدل رفتار برنامه‌ریزی شده (TPB)

TPB			نتایج آزمون	
نتیجه	t	γ		
تأیید	۲۵/۰۴۲	۰/۷۶۹	نگرش	H1 باورهای رفتاری (BB)
تأیید	۱۸/۲۰۲	۰/۶۲۳	هنجارهای ذهنی	H2 باورهای هنجاری (NB)
تأیید	۲۲/۶۰۸	۰/۷۱۷	کنترل رفتاری درک شده	H3 باورهای کنترل (CB)
تأیید	۴/۵۷۲	۰/۳۷۰	قصد رفتاری (BI)	H4 نگرش (ATB)
تأیید	۲/۹۷۶	۰/۲۴۶	قصد رفتاری (BI)	H5 هنجار ذهنی (SN)
تأیید	۳/۲۷۵	۰/۳۴۹	قصد رفتاری (BI)	H6 کنترل رفتاری (PBC)

کنترل رفتاری درک شده دارد. نتایج حاصل از آزمون فرضیه چهارم با ضریب مسیر ۰/۳۷۰ و مقدار t -value ۴/۵۷۲ نشان می‌دهد که نگرش رابطه متوسط، مثبت و معناداری با قصد رفتاری کشاورزان دارد. نتیجه حاصل از آزمون فرضیه پنجم با ضریب مسیر ۰/۲۴۶ و مقدار t -value ۲/۹۷۶ نشان داد که هنجار ذهنی رابطه ضعیف، مثبت و معناداری با قصد رفتاری دارد. نتیجه آزمون فرضیه ششم با ضریب مسیر ۰/۳۴۹ و مقدار t -value ۳/۲۷۵ نشان داد که کنترل رفتاری رابطه متوسط، مثبت و معناداری با قصد رفتاری کشاورزان دارد.

با توجه به یافته‌های جدول (۶) و شکل (۴)، نتیجه حاصل از آزمون فرضیه اول با توجه به ضریب مسیر ۰/۷۶۹ و مقدار t -value ۲۵/۰۴۲ نشان می‌دهد که باورهای رفتاری رابطه قوی مثبت و معناداری با نگرش دارد. نتیجه آزمون فرضیه دوم با ضریب مسیر ۰/۶۲۳ و مقدار t -value ۱۸/۲۰۲ نشان می‌دهد که رابطه قوی مثبت و معناداری بین باورهای هنجاری و هنجارهای ذهنی وجود دارد. در آزمون فرضیه سوم با ضریب مسیر ۰/۷۱۷ و مقدار t -value ۲۲/۶۰۸، این نتیجه حاصل شد که باورهای کنترل ارتباط قوی، مثبت و معناداری با

شکل ۴. مدل مسیر با بارگذاری مقادیر t-values

بحث و نتیجه‌گیری

کاهش بیکاری، کاهش هزینه‌های بازاریابی، کاهش ریسک، کاهش مهاجرت و ایمن‌سازی در برابر نوسانات قیمت خواهد شد. همچنین معتقدند تشکیل تعاونی کشاورزی، باعث کاهش مصرف آب، استفاده حداکثر از منابع و کاهش تخریب محیط‌زیست خواهد شد.

همچنین اثر باورهای هنجاری بر هنجارهای ذهنی فرد در تشکیل تعاونی کشاورزی مورد بررسی قرار گرفت. بدین‌صورت که آیا ادراک کشاورز از فشار اجتماعی، باعث ایجاد هنجار ذهنی برای قصد در تشکیل تعاونی؟ یافته‌ها نشان داد که این اثر وجود دارد؛ درواقع خانواده، دوستان، همسایگان و مروجان کشاورزی انتظار دارند که کشاورزان اقدام به تشکیل تعاونی کشاورزی کنند و دولت و مسئولین جهاد کشاورزی نیز از انجام این کار حمایت نمایند. این باعث خواهد شد که کشاورز به این مهم باور پیدا کند که تشکیل تعاونی کشاورزی باعث

در این مطالعه برای بررسی عوامل مؤثر بر قصد کشاورزان در تشکیل تعاونی کشاورزی از نظریه رفتار برنامه‌ریزی‌شده استفاده شد. نتایج معادلات ساختاری نشان داد باورهای رفتاری بر نگرش کشاورزان در تشکیل تعاونی کشاورزی اثر دارد؛ به عبارت دیگر عقاید کشاورزان در مورد عواقب احتمالی رفتار (تشکیل تعاونی کشاورزی)، باعث ایجاد نگرش مطلوب یا نامطلوب نسبت به رفتار می‌شود. این نتیجه با نتایج مطالعه مجاوریان و همکاران (Mojaverian, Khalkhili, & Hosseini, 2021) و خدابخشی و همکاران (Khodabakhshi et al., 2012) همخوانی دارد. درواقع، کشاورزان به این‌علت تمایل به تشکیل تعاونی کشاورزی دارند چون باور دارند تشکیل و راه‌اندازی تعاونی کشاورزی باعث افزایش تولید محصولات کشاورزی،

دیگر نتایج نشان داد، یافته‌ها نشان داد، هنجارهای ذهنی کشاورزان و کنترل رفتاری بر قصد آنان در تشکیل تعاونی کشاورزی اثر دارد. کنترل رفتاری درک شده اشاره به درک افراد از توانایی‌هایشان برای اجرای رفتار مشخص است. افرادی که معتقدند مهارت‌های لازم برای اجرای موفقیت‌آمیز رفتار را ندارند و شکست را پیش‌بین می‌کنند، بنابراین نگرش منفی نسبت به انجام رفتار پیدا می‌کنند (Tohidyan Far & Rezaei, 2015). به عبارت دیگر اگر کشاورزان از حمایت‌های لازم همچون آموزش، تسهیلات و وام‌ها برخوردار گردند، بیشتر احتمال دارد که اقدام به تشکیل تعاونی کشاورزی نمایند. این یافته با نتایج مطالعات کاندمیر و همکاران (Candemir et al., 2021)، اورست (Everest, 2021) و علیزاده و استادی (Ostadi & Alizadeh, 2009) هم‌راستا است. همچنین فشار اجتماعی بیشتر، قصد کشاورز را برای تشکیل تعاونی کشاورزی افزایش می‌دهد. این یافته به واسطه نتایج ویلاک و همکاران (Willock et al., 1999)، بارتن (Burton, 2004) و هانسن و همکاران (Hansson et al., 2013) ملک سعیدی و همکاران (Malek et al., 2012) تأیید می‌شود. آن‌ها معتقدند که هنجارهای ذهنی بر قصد کشاورزان در انجام یک رفتار تأثیرگذار است چون مردم به‌طور مستقل از اثرات اجتماعی و فرهنگی عمل نمی‌کنند و به‌طور مداوم در انجام رفتارهای خود به گروه‌های مرجع مراجعه می‌کنند. درنهایت بر پایه نتایج به‌دست‌آمده موارد زیر برای ترغیب کشاورزان نسبت به تشکیل تعاونی کشاورزی به‌عنوان پیشنهاد ارائه می‌شود:

۱- از آنجاکه هنجار ذهنی بر قصد کشاورزان تأثیرگذار است، بنابراین تشویق کشاورزان توسط اعضای خانواده، دوستان، همسایگان و کارکنان جهاد کشاورزی و مراکز خدمات برای تشکیل تعاونی می‌تواند قصد آن‌ها را برای

افزایش درآمد وی خواهد شد و نتایج مثبت فراوانی در پی خواهد داشت؛ بنابراین افراد مرجع مهم می‌توانند کشاورزان را برای تشکیل تعاونی کشاورزی برانگیزانند، حتی اگر کشاورزان نگرش منفی نسبت به این رفتار داشته باشند و برعکس فشار اجتماعی می‌تواند رفتار مشخصی را مانع شود حتی اگر کشاورز نگرش مثبتی داشته باشد (Borges & Oude Lansink, 2016). یافته‌های به‌دست‌آمده از مطالعات هانسن و همکاران (Hansson et al., 2013) مارتینز-گارسیا و همکاران (Martínez-García et al., 2013) و دی لاور و همکاران (de Lauwere et al., 2012) نیز این نتیجه را تأیید می‌کنند که خانواده، افراد نزدیک به کشاورز و عاملان ترویج، تکنسین‌ها و همسایگان می‌توانند اثر معنی‌داری بر قصد و تصمیم کشاورزان در انجام یک رفتار مشخص داشته باشند. علاوه بر این، اثر باورهای کنترل‌شده بر کنترل رفتاری فرد، تأیید شد. این بدین معنی است که باور فرد در مورد حضور عواملی که ممکن است بر رفتار فرد اثر بگذارند، بر درک فرد از کنترل بیشتر بر اجرای کار اثر می‌گذارد. این یافته با نتایج بورگز و همکاران (Borges et al., 2014) مطابقت دارد. بنابراین وجود مشوق‌های مالی، داشتن دانش کافی، داشتن منابع کافی، وجود مدیرعامل ماهر و متعهد، برگزاری کلاس‌های آموزشی و ارائه مشاوره‌های تخصصی به کشاورزان و استفاده از روش‌های جدید بر ادراک کشاورزان از مفید و مؤثر بودن تشکیل تعاونی کشاورزی اثر دارد. از این‌رو اگر مسئولان مربوطه سعی کنند تشکیل تعاونی کشاورزی را برای کشاورزان تسهیل نمایند و امکانات لازم را به‌گونه‌ای برای آن‌ها فراهم آورند که انگیزه کشاورزان برای تشکیل تعاونی کشاورزی افزایش یابد، کشاورزان بیشتری به‌سوی راه‌اندازی شرکت تعاونی کشاورزی روی می‌آورند.

می‌توانند با تحریک روانی مردم و ایجاد فضای همدلی، باعث تغییر نگرش کشاورزان نسبت به تعاونی کشاورزی گردند.

۱. با توجه به اینکه داشتن دانش کافی یکی از باورهای رفتاری مؤثر بر قصد رفتاری کشاورزان در تشکیل تعاونی کشاورزی می‌باشد، پیشنهاد می‌گردد برای غلبه بر ضعف‌های موجود در سطح آگاهی و مهارتی کشاورزان در خصوص تشکیل تعاونی کشاورزی، به آموزش‌های رسمی و غیررسمی به کشاورزان توجه جدی شود. کارشناسان و مروجان کشاورزی می‌توانند با برگزاری کلاس‌ها و دوره‌های آموزشی-ترویجی دانش کشاورزان را در رابطه با آشنایی کشاورزان با مزایای تعاونی کشاورزی و مراحل و روش‌های به ثبت رساندن شرکت تعاونی در چنین شرایطی افزایش دهند. از سوی دیگر می‌توان شرایطی را فراهم آورد که کشاورزان از تعاونی‌های کشاورزی موفق که در استان‌های دیگر مشغول فعالیت هستند، بازدید به عمل آورند و از این طریق به تشکیل شرکت تعاونی کشاورزی ترغیب گردند.

مشارکت نویسندگان

اصغر انصاری: (مفهوم‌پردازی، روش‌شناسی و نرم‌افزار، جمع‌آوری داده‌ها و اطلاعات، بررسی و پایش، نگارش).

رضوان قنبری موحد: (مفهوم‌پردازی، روش‌شناسی و نرم‌افزار، تحلیل داده‌ها و اطلاعات، نظارت و سرپرستی و بازبینی و ویرایش).

سعید غلامرضایی: (مفهوم‌پردازی، روش‌شناسی و نرم‌افزار، بررسی و پایش، نظارت و سرپرستی).

راه‌اندازی شرکت تعاونی افزایش دهد؛ بنابراین هرچه ارتباط کشاورزان با یکدیگر و سازمان‌های محلی بیشتر باشد می‌تواند در قصد رفتاری آن‌ها تأثیر گذارد. لذا در این راستا توصیه می‌شود، برای اثربخشی همکاری کشاورزان با یکدیگر و با کارشناسان دولتی یا سازمان‌های محلی برای تشکیل تعاونی، روستاییان خلاق و دارای جسارت شروع تغییر، شناسایی و برای مشارکت در راه‌اندازی شرکت تعاونی کشاورزی تشویق و پشتیبانی شوند. همچنین با شناسایی افرادی که منزلت اجتماعی بالاتری دارند مانند روحانیون، معلمان، بزرگان و ریش‌سفیدان روستا و نیز کشاورزان نمونه می‌توان از آن‌ها به‌عنوان کانال ارتباطی بهره گرفت. درواقع با شناسایی و به‌روز کردن اطلاعات این دسته از بهره‌برداران، می‌توان زمینه را برای گسترش اطلاعات مفید در سایرین فراهم نمود.

۲- نگرش کشاورزان یکی از دیگر عوامل تعیین‌کننده قصد کشاورزان در تشکیل تعاونی کشاورزی می‌باشد. لذا به‌منظور افزایش قصد کشاورزان، درک نگرش کشاورزان نسبت به تشکیل تعاونی کشاورزی مهم می‌باشد. به نظر می‌رسد سیاست‌گذاری‌ها در راستای توسعه تعاونی‌های کشاورزی، موفق نخواهد بود، مگر اینکه نگرش مناسب و مثبتی نسبت به تعاونی کشاورزی، در ذهن همه کشاورزان به وجود آید. نگرش کشاورزان بیشتر تحت تأثیر جامعه پذیرنده قرار می‌گیرد؛ بنابراین ارتباطات کشاورزان و تعاملات آن‌ها با اعضاء خانواده، کشاورزان باتجربه، جهاد کشاورزی و کارشناسان مراکز ترویج و خدمات کشاورزی می‌تواند روی نگرش و رفتار تصمیم‌گیری کشاورزان برای تشکیل تعاونی کشاورزی تأثیر گذارد. همچنین وسایل ارتباط جمعی به‌ویژه رادیو و تلویزیون از جمله عوامل مهمی هستند که در تغییر نگرش کشاورزان مؤثرند و

قدردانی و تشکر

از این اداره بابت ارائه حمایت‌های معنوی و مادی برای
انجام این پژوهش تقدیر و تشکر به عمل می‌آید.

این پژوهش در قالب پایان‌نامه کارشناسی ارشد رشته
توسعه روستایی و با حمایت اداره کل تعاون کار و رفاه
اجتماعی شهرستان خرم‌آباد انجام شده است. بدین‌وسیله

References

- Ahmadian, M., Mehrara, M., & Mehregan, A. (2016). Affecting Factors on rural income inequality with an emphasis on rainfall in fluctuations. *Journal of economic research and policies*, 24(79), 145–164. (In Persian)
- Ajzen, I. (1991). The theory of planned behavior. *Organizational behavior and human decision processes*, 50(2), 179–211. [https://doi.org/10.1016/0749-5978\(91\)90020-T](https://doi.org/10.1016/0749-5978(91)90020-T).
- Ajzen, I. (2002). Perceived behavioral control, self-efficacy, locus of control, and the theory of planned behavior. *Journal of Applied Social Psychology*, 32(4), 665–683. Bellwether Publishing, Ltd. <https://doi.org/10.1111/j.1559-1816.2002.tb00236.x>.
- Ajzen, I. (2006). Conceptual and Methodological Considerations. Available from University of Massachusetts.
- Ajzen, I. (2015). Consumer attitudes and behavior: the theory of planned behavior applied to food consumption decisions. *Italian Review of Agricultural Economics*, 70(2), 121–138.
- Andri, K. B. (2006). Analysis on characteristics of three dairy cooperatives sampled in East Java. *Journal of Applied Sciences*, 6(4), 757–761.
- Ansari, H., Jourablou, M., Pourafkari, N., & Hashemianfar, A. (2015a). Investigating the social factors that influence participation in agricultural Cooperatives and Comparison with Industrial Cooperatives in Tehran Province. *Operation and Agriculture*, 4(13), 73–98. (In Persian)
- Ansari, H., Jourablou, M., Pourafkari, N., & Hashemianfar, A. (2015b). Investigating the social factors that influence participation in agricultural Cooperatives and Comparison with Industrial Cooperatives in Tehran Province. *Operation and Agriculture*, 4(13), 73–98. (In Persian)
- Arayesh, M., Mosaee, M., & Ehsani, N. (2019). Professional Ethics within Agricultural Cooperatives. *Ethics in Science and Technology*, 13(4), 8–14. (In Persian). <https://doi.org/20.1001.1.22517634.1397.13.4.3.1>.
- Ataei-Asad, M., & Movahedi, R. (2022). Comparison The Farmers' Behavior Determinants on The Use of Fertilizers Based on The Theory of Planned Behavior And The Theory of Value-Belief-Norm. *Iranian Journal of Agricultural Economics and Development Research*, 53(4), 1001–1021. University of Tehran. (In Persian). <https://doi.org/10.22059/ijaedr.2022.337957.669127>.
- Ataei Asad, M., & Movahedi, R. (2022). Comparison the farmers' behavior determinants on the use of fertilizers based on the theory of planned behavior and the theory of value-belief-norm. (In Persian). <https://doi.org/10.22059/ijaedr.2022.337957.669127>.
- Ataei, P., & Izadi, N. (2015). Factors affecting rural cooperatives losses (a case study: Amirkabir rural cooperative in Fars province). Retrieved May 16, 2024, from <https://www.cabidigitallibrary.org/doi/full/10.5555/20193120531> (In Persian).
- Augusto, J., Borges, R., Oude Lansink, A. G. J. M., Ribeiro, C. M., Lutke, V., Borges, J. A. R., & Lansink, A. G. J. M. O. (2014). Understanding farmers' intention to adopt improved natural grassland using the theory of planned behavior. *Elsevier*, 169, 163–174. <https://doi.org/10.1016/j.livsci.2014.09.014>.
- Bakker, L., Sok, J., Van Der Werf, W., & Bianchi, F. J. J. A. (2021). Kicking the habit: what makes and breaks farmers' intentions to reduce pesticide use? *Ecological Economics*, 180, 106868. <https://doi.org/10.1016/j.ecolecon.2020.106868>.
- Baseri, B., Sadeghi, H., & Khaksar, G. (2010). Performance of producer cooperatives in Iran's agriculture sector. *Journal of sustainable growth and development*, 10(3), 1–24. (In Persian). <http://dori.net/dor/20.1001.1.17356768.1389.10.3.3.8>.
- Bhujel, R. R., & Joshi, H. G. (2023). Understanding farmers' intention to adopt sustainable agriculture in Sikkim: The role of environmental consciousness and attitude. *Cogent Food & Agriculture*, 9(1), 2261212. <https://doi.org/10.1080/23311932.2023.2261212>.
- Borges, J. A. R., & Oude Lansink, A. G. J. M. (2016). Identifying psychological factors that determine cattle farmers' intention to use improved natural grassland. *Journal of Environmental Psychology*, 45, 89–96. <https://doi.org/10.1016/j.jenvp.2015.12.001>.
- Borges, J. A. R., Oude Lansink, A. G. J. M., Marques Ribeiro, C., & Lutke, V. (2014). Understanding farmers' intention to adopt improved natural grassland using the theory of planned behavior. *Livestock Science*, 169(169), 163–174. <https://doi.org/10.1016/j.livsci.2014.09.014>.
- Burton, R. J. (2004). Reconceptualising the 'behavioural approach' in agricultural studies: a socio-psychological perspective. *Journal of Rural Studies*, 20(3), 359–371. <https://doi.org/10.1016/j.jrurstud.2003.12.001>.
- Caballero, R., Franco, P., Tosi, J. D., Ledesma, R. D., & Jakovcevic, A. (2019). Using the theory of planned behavior to explain cycling behavior. *Avances en Psicología Latinoamericana*, 37(2), 283–294.
- Candemir, A., Duvaléix, S., & Latruffe, L. (2021). Agricultural cooperatives and farm sustainability—A literature review. *Journal of Economic Surveys*, 35(4), 1118–1144. <https://doi.org/10.1111/joes.12417>.

- Clough, Y., Barkmann, J., Jührbandt, J., Kessler, M., Wanger, T. C., Anshary, A., Buchori, D., et al. (2011). Combining high biodiversity with high yields in tropical agroforests. *Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America*, 108(20), 8311–8316. National Academy of Sciences. <https://doi.org/10.1073/pnas.1016799108>.
- Conner, M., & Armitage, C. J. (1998). Extending the theory of planned behavior: A review and avenues for further research. *Journal of applied social psychology*, 28(15), 1429–1464. <https://doi.org/10.1111/j.1559-1816.1998.tb01685.x>.
- Ehsani, N., Arayesh, B., & Amin, H. C. (2012). A Study on Factors Effective on Participation of Agriculture Cooperative Members in Ilam Province A Case Study in Shirvan and Chardaval. *Cooperation and agriculture*, 10(23), 55–76. (In Persian).
- Eid, M., & Pleite, M.-C. (2014). The International Year of Cooperatives and the 2020 Vision. *Euricse Working Papers*, 71(14), 10–25. <https://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2509836>.
- Everest, B. (2021). Willingness of farmers to establish a renewable energy (solar and wind) cooperative in NW Turkey. *Arabian Journal of Geosciences*, 14(6). Springer Science and Business Media Deutschland GmbH.
- Fang, W. T., Ng, E., Wang, C. M., & Hsu, M. L. (2017). Normative beliefs, attitudes, and social norms: People reduce waste as an index of social relationships when spending leisure time. *Sustainability*, 9(10), 1696. <https://doi.org/10.3390/su9101696>.
- Feizabadi, H., Majdi, A., Hasanidarmyan, G., & Vakili, H. (2023). Sociological analysis of members' participation in agricultural cooperatives with an emphasis on cooperative principles (case study: Agricultural cooperatives of North Khorasan province). *Community Development (Rural and Urban Communities)*, 14(2), 529–546. (In Persian). <https://doi.org/10.22059/jrd.2023.350194.668769>.
- Gao, L., Wang, S., Li, J., & Li, H. (2017). Application of the extended theory of planned behavior to understand individual's energy saving behavior in workplaces. *Resources, Conservation and Recycling*, 112(7), 107–113. <https://doi.org/10.1016/j.resconrec.2017.08.030>.
- Ghanbari Movahed, R., Azizi, K., & Gholamrezai, S. (2020). Ghanbari, R., Azizi, K., & Gholamrezai, S. (2020). Psychological factors affecting farmers' intention to diversify agricultural products (Case study: Khorramabad Township). *Iranian Journal of Agricultural Economics and Development Research*, 51(2), 279–293. (In Persian). <https://doi.org/10.22059/ijaedr.2019.256401.668593>.
- Gharaati Jahromi, M., Amini, M., Moosav, M., Delavari, S., Hayat, A., & Nabeiei, P. (2021). Psychometric properties of the Persian version of bedside teaching (BST) Instrument. *Journal of Advances in Medical Education & Professionalism*, 9(1), 44–49. <https://doi.org/10.30476/jamp.2020.88501.1343>.
- Greaves, M., Zibarras, L. D., & Stride, C. (2013). Using the theory of planned behavior to explore environmental behavioral intentions in the workplace. *Journal of Environmental Psychology*, 34(1), 109–120. <https://doi.org/10.1016/j.jenvp.2013.02.003>.
- Haghi, Z., Yazdanpanah, M., & Abdeshani, A. (2020). Explaining the Factors Affecting Motivation of Farmers' Participation in Water Users. *Geography and Development*, 18(59), 109–128. (In Persian). <http://dx.doi.org/10.22111/GDIJ.2020.5463>.
- Hansson, H., Ferguson, R., Olofsson, C., & Rantamäki-Lahtinen, L. (2013). Farmers' motives for diversifying their farm business – The influence of family. *Journal of Rural Studies*, 32, 240–250. <https://doi.org/10.1016/j.jrurstud.2013.07.002>.
- Hazrati, M., & Babaei, F. (2012). Identify the factors affecting the inactivation of agricultural cooperatives using Delphi analysis (case study: county Khodabandeh). *Journal of Regional Planning*, 2(6), 91–104. (In Persian).
- Hosseinpour, Z., Menhaj, M. H., & Kavooosi-kalashami, M. (2016). Evaluating Effective Factors on Participation of Water User Associations Members in Management of Agricultural Water resources. *Growth and Development of Rural & Agricultural Economics*, 1(2), 91–104. (In Persian).
- Jalalzaeh, M., Noori, H., & Kalantari, K. (2018). Jalalzadeh, Mohammad. "Spatial analysis of effective factors on the viewpoints of farmers about establishing the agricultural marketing cooperatives in West Azerbaijan province. *Iranian Journal of Agricultural Economics and Development Research*, 48(4), 589–596. (In Persian). <https://doi.org/10.22059/ijaedr.2018.65233>.
- Jiang, X., Qin, J., Gao, J., & Gossage, M. G. (2022). How Tourists' Perception Affects Travel Intention: Mechanism Pathways and Boundary Conditions. *Frontiers in psychology*, 13, 821364. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.821364>.
- Karimyan, R., & Kalous, A. G. (2018). Challenges of Rural Cooperatives and Organizations Development in Boyer-Ahmad Township. *Cooperation and agriculture*, 7(27), 61–86. (In Persian).
- Khodabakhshi, A., Ghasemi, J., Asilan, K. S., & Gholifar, E. (2012). Factors influencing farmers' attitudes toward participation in water users' associations (case study: Markazi District of Zanjan County). *Iranian Journal of Agricultural Economics and Development Research*, 42(3), 453–466. (In Persian). <https://doi.org/10.22059/ijaedr.2012.24818>.
- Khosravi, E., Gholamrezai, S., Rahimian, M., & Akbari, M. (2017). Investigating the aspects hampering the development of organizational entrepreneurship on organizational entrepreneurial orientation in agricultural cooperatives (the case of The Poultry Cooperatives in Kermanshah Province). *Operation and Agriculture*, 6(22), 123–150. (In Persian).
- Kim, E., & Ham, S. (2017). Development and validation of a measure of consumer behaviors toward nutritional labeling in restaurants. *Journal of foodservice business research*, 20(5), 595–610. <https://doi.org/10.1080/15378020.2016.1229440>.

- de Lauwere, C., van Asseldonk, M., van 't Riet, J., de Hoop, J., & ten Pierick, E. (2012). Understanding farmers' decisions with regard to animal welfare: The case of changing to group housing for pregnant sows. *Livestock Science*, 143(2–3), 151–161. <https://doi.org/10.1016/j.livsci.2011.09.007>.
- Li, J., Jiang, R., & Tang, X. (2024a). Assessing psychological factors on farmers' intention to apply organic manure: an application of extended theory of planned behavior. *Environment, Development and Sustainability*, 26(1), 2467–2491.
- Li, J., Jiang, R., & Tang, X. (2024b). Assessing psychological factors on farmers' intention to apply organic manure: an application of extended theory of planned behavior. *Environment, Development and Sustainability*, 26(1), 2467–2491.
- Lino, S., Marshak, H. H., Patti Herring, R., Belliard, J. C., Hilliard, C., Campbell, D., & Montgomery, S. (2014). Using the theory of planned behavior to explore attitudes and beliefs about dietary supplements among HIV-positive Black women. *Complementary Therapies in Medicine*, 22(2), 400–408. <https://doi.org/10.1016/j.ctim.2014.03.002>.
- Mahdavi, T. (2021). Application of the 'theory of planned behavior' to understand farmers' intentions to accept water policy options using structural equation modeling. *Water Supply*, 21(6), 2720–2734. IWA Publishing. <https://doi.org/10.2166/ws.2021.138>.
- Malek, S., Rezaei Moghadam, K., & Ajili, A. (2012). Professionals' attitude towards organic agriculture: the case of Iran. *Journal of Agricultural Sciences and Techniques (JAST)*, 14(1), 37–50. (In Persian). <http://dorl.net/dor/20.1001.1.16807073.2012.14.1.3.3>
- Martínez-García, C. G., Dorward, P., & Rehman, T. (2013). Factors influencing adoption of improved grassland management by small-scale dairy farmers in central Mexico and the implications for future research on smallholder adoption in developing countries. *Livestock Science*, 152(2–3), 228–238. <https://doi.org/10.1016/j.livsci.2012.10.007>.
- Mohammadi, S., Ghanbari Movahed, R., Alinezhadian, A., Karimi, F., & Ekhtarian, S. (2022). Psychological factors affecting the Farmers' Soil Conservation Behavior in Nurabad Township. *Iranian Journal of Agricultural Economics and Development Research*, 53(4), 1085–10101. (In Persian). <https://doi.org/10.22059/ijaedr.2022.336399.669118>.
- Mojaverian, S. M., Khalkhili, T., & Hosseini, S. (2021). Analysis of gardeners' attitudes towards establishing marketing cooperatives in Takestan township. *Cooperation and agriculture*, 39(10), 29–51. (In Persian).
- Mozaffari, M. (2016). Survey of the economic efficiency of agricultural cooperatives in the Buinzahra city and prioritization of their problems faced in the management process and the marketing system. *Rural development strategies*, 2(4), 364–382. (In Persian).
- Naderi Mahdei, K., & Jalilian, S. (2016). Analysis of food insecurity and some factors affecting to rural women heads of household in Islamabad Qarb County. *Journal of Research and Rural Planning*, 5(2), 29–45. Ferdowsi University of Mashhad. (In Persian). <https://doi.org/10.22067/jrrp.v5i2.42423>.
- Najafi, M., & Rahimi, H. (2023). Predicting Innovative Academic Behavior of Students based on Thinking Skills, Teamwork Skills and Problem Solving Abilities. *Research in Medical Education*, 15(3), 39–50. (In Persian).
- Nickell, G. S., & Hinsz, V. B. (2023). Applying the Theory of Planned Behavior to understand workers' production of safe food. *Revista de Psicología del Trabajo y de las Organizaciones*, 39(2), 89–100. <https://doi.org/10.5093/jwop2023a10>.
- Ostadi, H., & Alizadeh, A. (2009). State policy of supporting the establishment and development of cooperatives through bank credits: a case study of Kohgiluyeh and Boyer Ahmad provinces. *Operation and Agriculture*, 20(206–207), 47–58. (In Persian).
- Pourmand, G., Doshmangir, L., Ahmadi, A., Noori, M., Rezaeifar, A., & Mashhadi, R. (2020). An application of the theory of planned behavior to self-care in patients with hypertension. *BMC Public Health*, 20, 1–8. <https://doi.org/10.1186/s12889-020-09385-y>.
- Satoshi, N., Takahiro, T., Satoru, O., Kazuhiko, T., & Nisikawa, U. (2014). Exploring factors affecting Farmers' implementation of wildlife-friendly farming on Sado Island, Japan. *Journal of resources and ecology*, 5(4), 370–380. <https://doi.org/10.5814/j.issn.1674-764x.2014.04.013>.
- Savari, M., Dorani, M., & Shabanali Fami, H. (2015). Analysis of Agricultural Production Cooperatives in Achieving Sustainable Development in Agriculture Sector. *Operation and Agriculture*, 4(13), 119–138. (In Persian). <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2023.1121396>.
- Savari, M., & Khaleghi, B. (2023). Application of the extended theory of planned behavior in predicting the behavioral intentions of Iranian local communities toward forest conservation. *Frontiers in psychology*, 19(14), 1121396. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2023.1121396>.
- Senger, I., Borges, J. A. R., & Machado, J. A. D. (2017). Using the theory of planned behavior to understand the intention of small farmers in diversifying their agricultural production. *Journal of rural studies*, 1(49), 32–40. <https://doi.org/10.1016/j.jrurstud.2016.10.006>.
- Sun, S., Wen, X., Jie, S., Gao, Q., Zhu, Y., & Wen, S. (2022a). Drivers of Farmers' Intention to Use the Digital Agricultural Management System: Integrating Theory of Planned Behavior and Behavioral Economics. *Frontiers in Psychology*, 13, 901169. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.901169>.
- Sun, S., Wen, X., Jie, S., Gao, Q., Zhu, Y., & Wen, S. (2022b). Drivers of Farmers' Intention to Use the Digital Agricultural Management System: Integrating Theory of Planned Behavior and Behavioral Economics. *Frontiers in Psychology*, 13, 901169. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.901169>.
- Tavakkoli, J., & Damanbagh, J. (2016). The Consequences of Ownership Conflict on Utilization of Agricultural Lands (Case Study: Mahidasht District of Kermanshah County). *Journal of Research and Rural Planning*, 5(3), 145–161. Ferdowsi University of Mashhad. (In Persian). <https://doi.org/10.22067/jrrp.v5i3.50741>.

- Tohidyan Far, S., & Rezaei Moghaddam, K. (2015). Attitudes of farmers toward participation in irrigation and drainage projects: the structural equations modeling analysis. *Iran Agricultural Research*, 34(1), 80–91. (In Persian). <https://doi.org/10.22099/iar.2015.3085>.
- Vaz, E. D., Gimenes, R. M. T., & Borges, J. A. R. (2020). Identifying socio-psychological constructs and beliefs underlying farmers' intention to adopt on-farm silos. *NJAS-Wageningen Journal of Life Sciences*, 92. <https://doi.org/10.1016/j.njas.2020.100322>.
- Wang, H., & Zhang, L. (2024). Research on Farmers' Low-Carbon Production Behavior: Introducing Green Cognition into the Theory of Planned Behavior. *Polish Journal of Environmental Studies*, 33(1), 873–884. <https://doi.org/10.15244/pjoes/172041>.
- Willock, J., Deary, I. J., Edwards-Jones, G., Gibson, G. J., McGregor, M. J., Sutherland, A., Dent, J. B., et al. (1999). The role of attitudes and objectives in farmer decision making: Business and environmentally-oriented behaviour in Scotland. *Journal of Agricultural Economics*, 50(2), 286–303. Agricultural Economics Society. <https://doi.org/10.1111/j.1477-9552.1999.tb00814.x>.
- Xu, J., Liu, H., Liu, X., & Gao, C. (2023). Extended theory of planned behavior to explain the influence mechanism of low-speed driving behavior. *PLoS one*, 18(10), 0287489. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0287489>.
- Xu, Y., Lyu, J., Xue, Y., & Liu, H. (2022). Intentions of Farmers to Renew Productive Agricultural Service Contracts Using the Theory of Planned Behavior: An Empirical Study in Northeastern China. *Agriculture*, 12(9), 1471. <https://doi.org/10.3390/agriculture12091471>.
- Zamani, G., & Abadi, B. (2010). Zamani, Gh H., and B. Abadi. "Effective Social Factors on Farmers' Participation in Establishment of Watershed Management Cooperatives of Fars Province. *Cooperation and agriculture*, 20(210–211), 117–135. (In Persian).
- Zeraatkish, Y., & Mohammadi, A. (2016). Factors Affecting Job Creation, Small and Medium Agricultural Cooperatives in Kohgiluyeh and Boyer Ahmad Province. *Co-Operation and Agriculture*, 5(17), 101–123. (In Persian).

